

Valprogram

För Nackas bästa

Mandatperioden 2023-2026

Centerpartiet

NACKA

Innehållsförteckning

1. Nacka nästa mandatperiod.....	1
2. Nacka kommun ska ta täten i klimatomställningen	2
3. Sveriges grönaste storstadskommun.....	3
4. En meningsfull fritid full av rörelse och aktivitet.....	4
5. Fri kultur som berikar människor.....	5
6. Sveriges bästa skola där alla får förutsättningar att växa.....	6
7. En grön och hållbar stadsbyggnad i takt med människor och natur	8
8. Ett tryggt Nacka för alla	9
9. Ett socialt arbete med fokus på förebyggande insatser	10
10. Ett omsorgsfullt och aktivt åldrande	11
11. Aktiv jobb- och företagspolitik för fler i arbete	12
12. Mobilitet i ett rörligt Nacka	13
13. Stabilitet och långsiktighet i kommunens ekonomi	14
14. Ett mer cirkulärt Nacka	15
15. Trygg vård i hela Nacka	16
16. Stärkt beredskap i en orolig omvärld	16

Centerpartiet i Nackas valprogram mandatperioden 2023-2026

Alla människors lika rätt och värde är grunden för Centerpartiets politik. Det är ett ställningstagande vi aldrig kompromissar med och som genomsyrar allt Centerpartiet gör och allt Centerpartiet står för.

Centerpartiet i Nacka tror på varje människas kraft och förmåga att själv forma sin egen framtid. Därför är vi övertygade om att makten ska finnas så nära människan som möjligt. Det är därför vi försvarar alla människors frihet från förmynderi och påtvingad kollektivism. Det är också därför vi vill bevara våra hotade ekosystem, som är den absoluta förutsättningen för människans frihet och välfärd.

1. Nacka nästa mandatperiod

Nacka är idag en av Sveriges absolut bästa kommuner att bo och leva i, oavsett om du är gammal eller ung, lever som singel eller med familj. Det är något vi vill slå vakt om och utveckla framåt. Även om Nacka är bra så finns det mycket som kan bli bättre. Nacka växer snabbt och det är viktigt att vi växer i takt med invånare, företag och organisationer samtidigt som nya Nackabor känner sig välkomna och inkluderade i Nackasamhället.

Centerpartiet vill se ett grönt, modernt och liberalt Nacka där alla får möjlighet att nå sin fulla potential. Vi ska ha Sveriges bästa skolor, den varmaste omsorgen och de absolut bästa förutsättningarna för en meningsfull fritid och ett hälsosamt liv.

Nacka ska vara kommunen som tar täten i omställningen till ett klimatsmart och hållbart samhälle. Med hjälp av nya, hållbara vanor och innovativ teknik och progressiva företag ska kommunen ta stora kliv mot klimatneutralitet under nästa mandatperiod. Det ska ske tillsammans med Nackabor, företag och föreningsliv. Det gäller alla verksamheter finansierade av kommunen.

I Centerpartiet är vi övertygade om människors inneboende kraft och förmåga. Det innebär att vi tror att så mycket som möjligt ska bestämmas av människor själva. Decentralismen finns i vårt blod och får uttryck genom vårt arbete för att hela tiden flytta makten närmare dig. Därför står vi upp för din rätt och möjlighet att själv välja. Detta vill vi ska genomsyra all kommunal verksamhet.

I Centerpartiet Nacka är friheten stor för invånarna att leva som de själva vill. Det handlar om att vi välkomnar mångfald av olika slag. Vi står upp för individens egna beslut. För oss är det viktigt att politiken inte lägger sig i hur människor väljer att leva sina liv.

Nackaborna förtjänar den bästa av service. Därför kommer vi alltid att prioritera en maximal service för skattepengarna. Kommunen ska ligga i topp gällande kvaliteten i verksamheterna och vi ska samtidigt sträva efter kostnadseffektivitet. På så sätt kan vi erbjuda alla den service de har rätt till.

2. Nacka kommun ska ta täten i klimatomställningen

Klimatkrisen är vår tids stora ödesfråga. Lyckas vi inte bromsa klimatförändringarna kommer vi att förstöra framtiden för våra barn och unga, dessutom riskerar många av oss sämre hälsa, försämrade livsvillkor och tidig död till följd av mänsklig klimatpåverkan. Vi måste på alla nivåer göra allt i vår makt för att stoppa den negativa utvecklingen och gemensamt ställa om till en hållbar livsstil.

Detta är en stor utmaning som Centerpartiet inte backar från. Omställningen måste börja nu och ske i hög takt med Nackaborna, annars är risken stor att omställningen tappar både fart och legitimitet.

Centerpartiet har sett till att Nacka kommun antog ett ambitiöst miljöprogram 2016 som ligger till grund för kommunens miljöarbete. Programmet är ett levande dokument och uppdateras årligen. Den senaste mandatperioden har ytterligare steg tagits i miljöarbetet med framtagandet av en koldioxidbudget och bildandet av nätverket "Klimatneutrala Nacka" där kommun och näringsliv möts i klimatarbetet. Dessa är verktyg som vi ska använda för att öka tempot i klimatarbetet nästa mandatperiod. FN:s hållbarhetsmål Agenda 2030 ska genomsyra kommunens verksamheter.

För att klara omställningen behöver vi tillväxt och innovationer. Det är den nya, smarta tekniken som kommer att ta oss mot det hållbara samhället. Genom smartare och elektrifierade transporter minskas utsläppen från transportsystemet. När fler av oss väljer att resa kollektivt, cykla och gå i stället för att sätta sig i bilen bidrar vi till minskad trängsel samtidigt som utsläppen från bilismen minskar – och därmed deras negativa inverkan på hälsa, miljö och klimat.

Utsläppen från egna kommunens verksamheter ska kraftigt minska under kommande mandatperiod. Redan idag är alla oljepannor utfasade och de flesta fordonen är miljöbilar. En viktig del i klimatomställningen är att ligga i framkant med förnybara energikällor. Vi vill därför att alla kommunens fastigheter där det är lämpligt förses med solceller. Det ska också finnas väl utbyggd laddinfrastruktur för elfordon i hela Nacka – både på gator och vid kommunens verksamheter. Samarbetet och samverkan med privata fastighetsägare och näringslivet måste intensifieras och utvecklas för att få till stånd fler hållbara investeringar.

Nacka kommun behöver sträva mot minskad energiförbrukning i egna verksamheter, och mot en kontinuerligt ökande andel förnyelsebar energi. Kommunen bör också uppmuntra och underlätta för Nackabor, föreningar och företag att minska sin energiförbrukning och öka andelen energi från förnyelsebara källor.

Kommunen köper varje år tjänster för hundratals miljoner. Här måste kommunen bli bättre på att ställa klimat- och miljökrav och säkerställa att de krav som ställts levereras och följs upp. Vi vill att "Jämföraren" som används vid kommunens kundval tydligt ska redovisa hur de olika anordnarna jobbar med miljö- och klimatfrågorna. Vi vet nämligen att Nackaborna vill göra klimatmedvetna val.

För att stärka beredskapen inför klimatförändringarna har kommunen tagit fram en klimatanpassningsplan. På så sätt tar kommunen höjd för framtida skyfall, höjda vattennivåer och extremväder av olika slag.

Centerpartiet vill:

- Göra Nackas verksamheter 100 % klimatneutrala till 2030.
- Att alla kommunens fastigheter där det är lämpligt förses med solceller.
- Bygga ut laddinfrastrukturen för elfordon i hela Nacka.
- Ställa höga miljö- och hållbarhetskrav i kommunens upphandlingar och på anordnare av äldreomsorg, skolor och andra kundval.
- Att kommunen proaktivt informerar Nackasamhället vad man som enskild Nackabo, Nackaföretag och förening kan göra för att minska klimatförändringarna.
- Utveckla kommunens jämförare så att miljö- och klimatarbetet redovisas tydligt.

3. Sveriges grönaste storstadskommun

Nacka är en grön och blå kommun och det ska den fortsätta att vara. Närheten till skogen och vattnet gör sig hela tiden påmind. Var du än befinner dig är det aldrig långt till en skogsdunge eller ett dopp i det blå. Centerpartiet håller med om det som de flesta Nackabor gör uttryck för – att närheten till naturen är Nackas främsta styrka. Vi har aktivt under många år arbetat för att inrätta nya naturreservat för att säkerställa att alla Nackabor har tillgång till nära natur.

Naturen finns till för alla och vi tycker därför att det är viktigt att den är tillgänglig. Vi vill tillgängliggöra kommunens naturreservat bättre och se till att alla, oavsett funktionsförutsättningar, får möjlighet att vistas ute i kommunens naturreservat. Vi tycker också att naturreservaten ska vara självklara utflyktsmål för barnfamiljer, skolor och äldre. Det är därför vi vill se till att det finns grillplatser, vindskydd och andra spännande aktiviteter som lockar till utflykt och rörelse.

I Nackas naturreservat vill vi se fler betande djur. Det är bra för den biologiska mångfalden men också ett trevligt och lärorikt inslag i mångas vardag. Betande djur minskar behovet av maskiner och är både tysta och miljövänliga. Vi vill också se fler bikupor på kommunens mark.

När Nacka växer med nya bostäder och kontor är det viktigt att det gröna bevaras och förstärks. Därför vill vi arbeta mer med verktyg som exempelvis grönytefaktor som innebär andel grönska och ekosystemtjänster i förhållande till byggnation. Vi lovar också att minst halva Nacka alltid kommer att vara grönt. Större naturområden som är av särskild betydelse ska skyddas som naturreservat och Centerpartiet har en tydlig målsättning att bilda fler naturreservat i kommunen. Baggensstäket och den västra delen av Ryssbergen är exempel på områden vi vill se som naturreservat. Vi vill också säkerställa att Skuruparken bevaras som grönområde genom skydd i översiktsplan.

Centerpartiet vill:

- Att Ryssbergens naturreservat ska utökas med marken väster om nuvarande reservat.
- Skydda Baggensstäket som ett kombinerat natur- och kulturresevat.
- Anlägga fler strandpromenader för att tillgängliggöra Nackas stränder.
- Att minst halva Nacka ska vara grönt.
- Bevara och utveckla de biologiska spridningssambanden.
- Slå vakt om den nära naturen.
- Möjliggöra för att fler betande djur på Nackas grönytor.
- Se fler tillgängliga grill- och utflyktsplatser i alla naturreservat.
- Att kommunen plogar skridskobanor på Nackas sjöar och preparerar skidspår på både sjöar och land även i naturreservaten.
- Se till så att det finns offentliga toaletter och sopsortering i anslutning till kommunens naturreservat.

4. En meningsfull fritid full av rörelse och aktivitet

Vi vill att det i Nacka ska finnas möjligheter för alla barn och unga att ha en meningsfull fritid. Det är viktigt att kommunen skapar förutsättningar för att föreningar och andra organisationer ska kunna erbjuda ett brett urval av fritidsaktiviteter. Många trivs i föreningsidrotten och hittar sitt engagemang där, samtidigt är det viktigt att vi ser och hör de barn som inte uppskattar de sammanhangen och ser till att även de har och får förutsättningar till en meningsfull fritid.

I Nacka finns en stor efterfrågan på idrottsanläggningar av olika slag. Kommunen har en viktig uppgift i att säkerställa att det finns en god tillgång till anläggningar i hela kommunen. Ett särskilt stort ansvar ligger i att säkerställa bredden – att vi ser till mångfalden av olika idrotter. Nacka är en till ytan liten kommun vilket innebär att allt inte kan finnas överallt. Det innebär att det ibland krävs en cykeltur, promenad eller busstur för att komma till idrottsplatsen.

De kommande åren ska vi bygga nya simhallar i Boo, Saltsjöbaden och centrala Nacka. Vi ska anlägga nya fotbollsplaner i Källtorp, Boo och Sickla. Det ska bli fler idrottshallar i alla delar av Nacka. Två nya ishallar ska byggas på Järlahöjden. Centerpartiet vill att idrottsanläggningarna byggs på ett smart sätt för att dra nytta av varandra. Ett exempel kan vara att simhallar och ishallar placeras i närheten av varandra så att överskottsvärmen från ishallarna kan användas till att värma bassängerna.

Ett av de största problemen vi möter i dagens samhälle är minskad fysisk rörelse och ökat stillasittande. Det här är något som riskerar få stora konsekvenser för folkhälsan och detta kommer på sikt att leda till stora utmaningar för samhället. Organiserad idrott fyller en viktig funktion i att få fler barn och unga att röra på sig. Samtidigt måste vi inse att om vi på allvar vill komma till rätta med stillasittande så måste vi börja tänka om hur vi organiserar samhället. Centerpartiet vill se ett Nacka där rörelse är en självklar del av vardagen. Vi vill att det i hela Nacka ska finnas möjlighet till lek, spontanidrott och rörelse. Det gör vi bland annat genom att satsa på roliga och kreativa lekplatser.

Centerpartiet tycker att projekt som "Friska Nacka" är något att bygga vidare på. Att genom nyfikenhet och enkelhet uppmuntra Nackabor i alla åldrar att komma ut är bra. Centerpartiet vill se fler liknande initiativ.

Ridsporten har under lång tid prioriterats allt för lågt i Nacka. De senaste årens planerade satsningar i form av två nya ridhus i Velamsund är bra men inte tillräckliga. Centerpartiet vill under nästa mandatperiod se ett skarpt beslut om nytt stall och ridhus i Nacka för att möjliggöra ytterligare en ridskola.

Vi vill uppmuntra att det inom kommunen skapas gårdsmiljöer med djur där barn och unga ges möjlighet att delta i en verksamhet med fokus på gemenskap och natur- och djurskötsel. Den unga generationen får uppleva samvaro med djur och får praktiska kunskaper om djur och natur. Dessa miljöer och upplevelser uppmuntrar till ökad fysisk aktivitet och påverkar även psykisk hälsa i positiv riktning.

Centerpartiet vill:

- Se till att det finns goda möjligheter till idrott och rörelse i hela Nacka.
- Möjliggöra för mer rörelse i vardagen.
- Anlägga fler ytor för spontanrörelse.
- Bygga fler tillgängliga och nära utegym i Nacka.
- Bygga fler roliga och aktiva lekplatser runt om i Nacka samt en ny stor lekpark liknande Mulle Meck eller Anders Franzéns park.
- Bygga ett flertal nya idrottshallar, fotbollsplaner och simhallar – totalt satsar Centerpartiet och alliansen över 2 miljarder de kommande 15 åren.
- Att nya Näckenbadet och den nya simhallen i Boo står klara nästa mandatperiod.
- Se till att ett nytt stall och ridhus i Nacka byggs i Nacka.
- Säkerställa aktivitetsytor och anläggningar som går att använda året runt.

5. Fri kultur som berikar människor

Ett samhälle utan konst och kultur är ett tråkigt samhälle. Kulturen skapar värden som är svåra att mäta i kronor och ören men som fyller en otroligt viktig funktion i människors liv. Centerpartiet vill se en generös och aktiv kulturpolitik som ger människor verktyg och förutsättningar att själva hitta just de kulturyttringar som ger just dem mervärde. Kulturen är och ska vara fri från politisk klåfingrighet och få möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Centerpartiet vill att kommunens kulturpolitik i första hand riktas mot barn och unga. Genom att låta barn och unga kreativt få utforska sina kulturella intressen skapar vi möjlighet för alla att utveckla sin egen kulturella identitet. Vi vill utveckla "kundval kulturskola" som är unik i sitt slag. Köer och begränsningar hör dåtiden till och vi vill att alla barn som vill ska få möjlighet att exempelvis spela, dansa, måla eller dramatisera.

I Nacka drivs biblioteken av privata aktörer vilket i sig är helt unikt i Sverige. Vi tror att den bästa kraften för utveckling kommer från drivna och kreativa människor och företag. Därför vill vi fortsatt se att driften av biblioteken konkurrensutsätts. I takt

med att samhället utvecklas och digitaliseras måste biblioteken hänga med. Ett bibliotek är och kan vara så mycket mer än ett ställe där Nackabor kan läsa och låna böcker. Vi ser att biblioteken utvecklas och ligger i framkant och följer med in i framtiden. Gamla sanningar om bibliotekens funktion måste omprövas samtidigt som kärnuppgifterna alltid ska finnas kvar. Vi vill se Sveriges bästa och mest moderna bibliotek. Centerpartiet vill att bibliotekens öppettider utökas under framför allt kvällstid för att möjliggöra studier. Det är viktigt för att alla i Nacka ska få möjlighet till lugn och ostörd studietid. Vi vill också att det på biblioteken ska finnas socionomer för att stärka det förebyggande sociala arbetet.

Kulturen har en självklar plats när Nacka växer och bygger stad. Under senaste mandatperioden har två stora muralmålningfestivaler genomförts i form av Wallstreet Nacka och Wallstreet Stockholm. Centerpartiet vill se mer konst och kultur i stadsbyggandet. Det är ett sätt att liva upp, för tillfället, tråkiga och stökiga platser. Vi ser att konstillallationer i gaturummet bidrar till något positivt för alla inblandade. Nackas barn och unga ska involveras i att fylla gaturummet med levande konst. Kulturen ska ta plats dygnet runt. Därför måste det finnas kulturlokaler i stadsrummet. Vi vill också att kommunen är positivt inställd till nattklubbar och konsertlokaler för att kulturen ska leva dygnets alla timmar. Centerpartiet tog 2018 initiativ till nya kulturlokaler i centrala Nacka som ska innehålla bibliotek, scener och utställningar.

Centerpartiet vill:

- Utveckla Nackas unika kulturskola med mer valfrihet och ökat utbud.
- Att Biblioteken i Nacka ska utvecklas för att stå starka i framtiden.
- Prioritera barn och unga i kommunens kulturpolitik.
- Ge barn och unga bästa möjliga förutsättningar att utforska kulturen och hitta det de gillar bäst.
- Att kulturen får en självklar och central roll när Nacka växer och utvecklas.
- Se fler innovativa sätt att stärka och utveckla kultur såsom exempelvis Wallstreet Nacka.
- Möjliggöra för fler klubb- och kulturscener i Nacka.
- Öka öppettiderna på biblioteken under kvällstid för att möjliggöra bland annat studier.

6. Sveriges bästa skola där alla får förutsättningar att växa

Skolan är en av grundstenarna för att ge alla barn de förutsättningar som behövs för att kunna förverkliga sina drömmar och bygga sin framtid. Vår självklara målbild är att alla barn ska få den bästa av utbildningar och att alla skolor håller hög kvalitet. Vi är övertygade om att eleverna och föräldrarna själva vet bäst vilken skola som är den bästa för just dem. Därför är valfriheten en grundpelare och vi vill värna och utveckla Nackas system där alla elever och föräldrar aktivt väljer skola. Genom att göra ett aktivt och medvetet val bryts skolsegregationen och alla elever får chansen att utvecklas i en skola där eleven känner sig trygg och sedd.

En viktig del i det aktiva skolvalet är att det finns tydlig och transparent information om skolorna. Vi vill därför utveckla "jämföraren" där elever och föräldrar kan jämföra skolor. Vi vill bland annat föra in tydligare information om hur skolorna jobbar med

miljö- och klimatfrågorna, hur stor andel av barnen som cyklar och går till skolan samt skolornas arbete med den psykiska hälsan. Det är viktigt för att kunna göra informerade val vilket i sig är en förutsättning för valfrihet på riktigt.

Centerpartiet vill att Nacka kommun arbetar proaktivt med kvalitetsuppföljning. Genom kontinuerlig kvalitetsuppföljning upptäcks eventuella problem innan de hinner växa sig stora och elevens rätt till kvalitativ utbildning säkerställs. Det ska finnas tydliga sanktioner i de fall kvalitetskraven inte nås.

Barn är olika och har många olika behov. För Centerpartiet är det självklart att varje elev ska få det stöd just den eleven behöver för att lyckas i skolan. Vi behöver stärka lärarnas kompetens att möta elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Allt för många barn har under åren missats och misstolkats. Vi vill ge varje elevkraft att växa och då behöver skolans arbete med NPF stärkas. En skola som är bra för barn med NPF är en skola som är bra för alla barn.

Vi vill se en bättre sex- och samlevnadsundervisning med fokus på jämställdhet och samtycke.

Tyvärr visar Stockholmsenkäten att den psykiska ohälsan är utbredd bland eleverna i Nacka. Ofta är den sammankopplad med prestationskrav både i skolan och i det sociala. Centerpartiet vill att skolorna i Nacka arbetar aktivt med att minska den psykiska ohälsan och det är ett arbete som måste prioriteras mer än idag.

Vi vill se en mångfald av alternativ i barnomsorgen. För vissa familjer passar det bäst med småskalig pedagogisk omsorg medan andra familjer föredrar en lite större förskola. Centerpartiet slår vakt om mångfalden och familjens rätt att själva välja den omsorg som passar deras liv bäst. Det innebär att det ska vara möjligt att få omsorg även utanför vad som anses vara normal arbetstid, inte minst för att möjliggöra för människor att ha arbeten som kräver nattjobb. Centerpartiet vill att personaltätheten per barn och kvaliteten på pedagogiken säkerställs.

Det är viktigt att varje skola tillsammans med kommunen jobbar med trygga och säkra skolvägar så att fler barn kan gå och cykla till skolan. Förutom de positiva effekterna på ungdomars hälsa stimuleras lärandet av rörelse.

Centerpartiet vill:

- Värna varje elev och förälders rätt att kunna välja en bra skola.
- Ställa tydliga kvalitetskrav på skolorna i Nacka.
- Göra en NPF-satsning för att stärka kompetensen hos Nackas lärare.
- Se till att alla barn får den utbildning de har rätt till.
- Att fler barn och unga går och cyklar till skolan.
- Se en mångfald av skolaktörer i Nacka – både kommunala och privata.
- Slå vakt om den pedagogiska omsorgen.
- Satsa på förskolan för att säkerställa personalens möjligheter att ge alla barn bästa möjliga omsorg.
- Prioritera arbetet med den psykiska ohälsan.
- Säkerställa tillgången till bra resursskolor i kommunen.

7. En grön och hållbar stadsbyggnad i takt med människor och natur

Nacka är en till ytan ganska liten kommun men trots sin storlek har kommunen stor variation i hur den ser ut. Från den täta, stadsliknande bebyggelsen på Västra Sicklaön till glesheten i villaområdena ute i Boo och Saltsjöbaden. Nackas variation och mångfald är det som gör Nacka unikt, särskilt i kombination med närheten till vattnet och skogen. Vi vill se ett Nacka som utvecklas i samklang med människorna, företagen och föreningarna i kommunen. Nackabornas engagemang och synpunkter är avgörande för utvecklingen. Därför vill vi att kommunen blir bättre på att lyssna när vi bygger och utvecklar. Samrådsformerna måste utvecklas för att nå ut till och engagera fler, i rätt skeden.

Grönskan, skogen och vattnet är något som på många sätt definierar Nacka. Därför är det viktigt att de värdena bevaras och förstärks när Nacka utvecklas. I första hand ska förtätningar ske på redan ianspråktaga ytor eller på naturmark som saknar höga naturvärden. Centerpartiet vill också att natur och vatten i hög utsträckning blir en del av stadsrummet. Det är bra för den biologiska mångfalden samtidigt som möjligheterna till rekreation ökar. Träd och grönska bidrar till en trivsammare utemiljö och ger värdefull skugga under varma sommardagar.

Fria och flexibla detaljplaner ska vara utgångspunkten när Nacka tar fram nya detaljplaner. Då möjliggör kommunen för den kraft som finns hos Nackabor och företag att efter egen vilja och förmåga utveckla sina fastigheter. Grundläggande ramar och principer måste finnas men inom dessa ska friheten vara stor att förverkliga sina drömmar.

Nacka har många historiskt värdefulla miljöer. Centerpartiet vill värna dessa utan att lägga en våt filt över utvecklingen. Genom att utveckla på ett smart sätt kan det gamla bevaras och förstärkas med hjälp av det nya. Vi vill fortsätta utveckla de historiska industrimiljöerna till levande stadsdelar där bostäder kombineras med handel, kontor, restauranger, rörelse och grönska.

I all samhällsplanering ska rörelse och folkhälsa vara ledord. När vi planerar och utvecklar ska vi alltid utgå från vad som är bäst för ett hälsosamt leverne. Genom modern stadsutveckling skapar vi ett Nacka där människor transporterar sig med cykel, kollektivtrafik och till fots. Det minskar belastningen i trafiksystemet samtidigt som det ger stora hälso- och klimatvinster. Det är viktigt att vi bygger så att det blir tryggt att röra sig. Farliga trafiklägen ska byggas bort.

De flesta ärenden som kommer in till kommunen handlar om olika frågor rörande bygglov. Varje år behandlas flera tusen bygglovsansökningar i Nacka. Att söka bygglov är ofta förknippat med stora förväntningar samtidigt som det ofta upplevs krångligt och byråkratiskt. Centerpartiet har under senaste mandatperioden jobbat målmedvetet med att öka kundfokus i bygglovsprocessen, något som också gett resultat. Vi vill fortsätta stärka kundfokus och varje person/företag som söker bygglov i Nacka ska känna att kommunen finns där för att möjliggöra, inte omöjliggöra.

Centerpartiet vill:

- Möjliggöra för flexibla och tillåtande detaljplaner
- Ha Sveriges bästa och snabbaste bygglovsprocess
- Bevara och utveckla Nackas kulturmiljöer
- Värna Nackas grönområden
- Stärka folkhälsofokuset i stadsplaneringen
- Skapa bättre, gärna digitala, möjligheter att delta i samråd av nya planer.
- Stärka arbetet med trygghet i stadsutvecklingen
- Se en mångfald av både kvalitativ och modern arkitektur
- Värna det unika i Nackas olika kommundelar
- Bygga trevliga och attraktiva parker i Nacka
- Fortsätta arbetet med att åtgärda omoderna detaljplaner

8. Ett tryggt Nacka för alla

Nacka ska vara en trygg och säker kommun för alla som bor, jobbar och vistas i Nacka. Ingen människa ska bli utsatt för brott eller behöva känna oro för att bli utsatt för ett brott eller trakasserier. Samhället behöver jobba på alla fronter för att säkerställa att samhället är tryggt och säkert, det är en av de fundamentala grundpelarna i samhällskontraktet. Det behövs fler poliser i Nacka samtidigt som den viktigaste faktorn är att stoppa rekryteringen till kriminaliteten. Därför måste vi satsa mer på det förebyggande arbetet. Det finns ett tydligt samband mellan kriminalitet och en problematisk uppväxt. Vi behöver bygga ut det förebyggande arbetet för att tidigare kunna sätta in rätt insatser som gör att unga väljer en annan bana än de kriminella. Skolan måste få rätt resurser för att ge alla elever en chans att förverkliga sina liv.

En viktig del i trygghetsarbetet är att bygga bort osäkra miljöer. Det finns många platser som historiskt lockat till sig otrygghet och kriminalitet. Det är dock ingen naturlag att det ska vara på det viset. Genom, ofta enkla, åtgärder kan otrygga platser förvandlas till trygga. Det kan handla om att sätta upp belysning, bygga bort stängda gränder eller röja sly. När Nacka växer och utvecklas ska det bidra till liv och rörelse. För där människor rör sig är det ofta tryggt.

Kommunen behöver stärka den vuxna närvaron runt om i kommunen. Det kan handla om väktare som patrullerar vid behov men också att kameror sätts upp i otrygga miljöer.

Tyvärr finns det stora problem med mäns våld mot kvinnor i både Sverige och Nacka. Mörkertalet är stort vilket gör det svårt att uppskatta det exakta antalet men vi vet att det handlar om många som är utsatta. Det yttersta beviset är att två kvinnor blivit brutalt mördade i Nacka de senaste åren. För Centerpartiet är detta en otroligt prioriterad fråga. Mycket handlar om förändrad lagstiftning på nationell nivå men en hel del kan också göras lokalt. Bland annat genom att socialtjänstens personal utbildas i att identifiera riskbeteenden och säkerställa att det finns specialistkompetens inom området. Samma sak gäller för att förebygga och förhindra hedersrelaterat våld och förtryck.

Fisksätra blev under hösten 2021 klassat som ett utsatt område. Centerpartiets tydliga målsättning är att kommunen måste göra allt i sin makt för att vända den utvecklingen. Det handlar om fler trygghetsskapande åtgärder, både hårda och mjuka, men framför allt måste vi se till att fler människor känner hopp och framtidstro. Därför vill vi stärka arbetslinjen och möjliggöra för fler Fisksätrabor att få ett jobb, bland annat genom att rikta de kommunala sommarjobben mot Fisksätras ungdomar.

Centerpartiet vill stärka och uppmuntra arbetet med civilkurage i Nacka. Civilkurage är viktigt för att minska förebygga, förhindra och stoppa mäns våld mot kvinnor och närstående. Därför vill vi kommunen tillsammans med civilsamhället jobbar proaktivt med att sprida kunskapen om vikten av civilkurage.

Centerpartiet vill:

- Prioritera det förebyggande arbetet.
- Ge socialtjänst och skola de resurser de behöver för att alla ska få bästa möjliga start i livet
- Bygga bort osäkra miljöer
- Fortsätta satsningen på Polarna
- Säkerställa ett brottsförebyggande perspektiv i alla kommunens beslut
- Se fler lokala områdespolis i Nacka
- Ta krafttag mot våld, utövande av hederskultur och mäns våld mot kvinnor
- Vända utvecklingen i Fisksätra genom att skapa hopp, tillhörighet och framtidstro.
- Att kommunen i nära samverkan med civilsamhället uppmuntrar och stärker arbetet med civilkurage i Nacka
- Att Nacka kommun anställer en nattvandrarkoordinator som hjälper civilsamhället med administrationen av nattvandringen i Nacka.

9. Ett socialt arbete med fokus på förebyggande insatser

Alla barn ska växa upp under goda förhållanden. Det är Centerpartiets absoluta prioritet i allt vi arbetar för. Vi är övertygade om att tidiga, förebyggande insatser är det bästa för att ge barn goda förhållanden.

Ibland blir inte livet riktigt som man tänkt sig och då är det avgörande att det finns ett bra stöd att få. Nackas socialtjänst ska jobba förebyggande och uppsökande för att minimera lidandet hos många barn och unga. De bästa åtgärderna är de som aldrig behöver sättas in.

Den psykiska ohälsan är ett problem som ökar. Undersökningar visar att många, många lider av psykisk ohälsa och tyvärr är det fortfarande ofta svårt att prata öppet om detta. Centerpartiet har under flera mandatperioder jobbat målmedvetet för att bygga ut det förebyggande arbetet gällande psykisk ohälsa. Det har resulterat i mottagningar som Horisont och Bryggan som finns i Orminge och Fisksätra. De fungerar som en första kontakt med psykiatri och gör att insatser kan sättas in i rätt tid.

Centerpartiet ser ett behov av ökat samarbete mellan socialtjänsten, polisen och skolorna/förskolorna i Nacka. Skolan är ofta de som först identifierar barn som mår dåligt eller som håller på att hamna snett i livet. Då ska det finnas snabba och bra kontaktvägar så att barnen och familjerna skyndsamt kan få det stöd de behöver. Genom en bättre samverkan vill vi hjälpa fler innan det går för långt. Vi behöver säkerställa att det finns rätt kompetens i kommunen för att stödja och hjälpa. Det gör vi genom att vara en konkurrenskraftig arbetsgivare som lockar erfaren och kompetent personal.

Aktiva och närvarande föräldrar är otroligt viktigt för en trygg uppväxt. Centerpartiet välkomnar alla föräldrar som ställer upp och nattvandrar och på så sätt finns närvarande när barn och ungdomar behöver det som mest. Vi vill stärka arbetet med nattvandring och att kommunen aktivt arbetar för att få fler föräldrar att vara närvarande på gator och torg. Vi vill också att Region Stockholm låter nattvandrare åka avgiftsfritt i kollektivtrafiken för att även kunna finnas på fler platser.

Centerpartiet vill:

- Att förebyggande arbete är ett genomgående tema i all social verksamhet
- Stärka arbetet mot psykisk ohälsa
- Ha snabba och effektiva insatser med barnens bästa i fokus.
- Prioritera och utveckla myndighetssamverkan. Polisen, skolorna och socialtjänsten måste jobba tätare tillsammans för att kunna hjälpa fler.
- Satsa på fler nattvandrare runt om i Nacka
- Utveckla samarbetet mellan socialtjänsten och skolan.
- Fortsätta arbetet med att rekrytera erfaren och kunnig personal till socialtjänsten.
- Att Nacka ska vara en attraktiv arbetsgivare.
- Stärka samverkan med föreningslivet i syfte att nå fler ungdomar

10. Ett omsorgsfullt och aktivt äldre

Att bli äldre innebär för många, både för individen och anhöriga, en osäkerhet och oro om vad som komma skall. När behov uppstår är det av viktigt att det finns tydlig information om det stöd som går att få och hur processen ser ut. Alla ska känna sig trygga i att kommunen alltid finns där och att byråkrati inte ska stå i vägen för ett värdigt äldre.

Centerpartiet vill att äldreomsorgen i Nacka alltid har våra äldres välbefinnande och livskvalitet i fokus. Vi är övertygade om att människor även när en blir äldre vill vara med och fatta beslut om sitt liv. Därför kommer vi alltid att stå upp för våra äldres rätt att själva välja hemtjänst eller äldreboende.

Precis som inom skolan och trygghetsarbetet vill vi prioritera det förebyggande arbetet för våra äldre. Förebyggande arbete är något som ger vinster för alla. Våra seniorer får bättre livskvalitet och håller sig friska längre vilket leder till minskat behov av insatser från vården och kommunen. Kommunens öppna mötesplatser, träning för seniorer och alla föreningar som bidrar till aktivitet och livskvalité är alla exempel på insatser som är viktiga i det förebyggande arbetet. För Centerpartiet är det viktigt att fortsätta satsningarna på de verksamheterna.

Seniorers perspektiv ska finnas med när Nacka utvecklas. Samhället ska fungera även när åldern blir hög. Därför är det viktigt med tillgänglighet och service i hela Nacka.

Många äldre lider av ofrivillig ensamhet, i synnerhet efter pandemin. Samhället behöver arbeta förebyggande med att fånga upp och erbjuda insatser till äldre i behov av stöd, och här fyller både kulturen och civilsamhället betydande roller. Ett bra exempel som motverkar ensamhet är bildandet av telefonkedjor.

Centerpartiet vill att maten som serveras på äldreboenden och inom hemtjänsten håller hög kvalitet och är närlagd och närproducerad. Andelen ekologisk och närproducerad mat ska redovisas i jämföraren så att alla äldre aktivt kan välja utförare som passar deras preferenser.

Centerpartiet vill:

- Värna våra äldres rätt att själva välja hemtjänst och särskilt boende
- Satsa på det förebyggande arbetet för att ett friskt och aktivt åldrande
- Att det byggs äldreboenden i hela Nacka
- Att varje hemtjänstföretag säkerställer att kunden får palliativ omsorg om behov finns.
- Satsa på närlagd och närodlat mat
- Skapa möjligheter så att fler äldre kan träna och röra på sig
- Ha ett äldreperspektiv i stadsplaneringen.
- Att kommunen tillsammans med civilsamhället arbetar aktivt för att minska den ofrivilliga ensamheten bland äldre.
- Uppmuntra och underlätta bildandet av telefonkedjor i kommunen.

11. Aktiv jobb- och företagspolitik för fler i arbete

Grunden till vårt välfärdssamhälle är att människor jobbar och betalar skatt och att det finns företag som skapar jobben. Arbete är också nyckeln till att integreras i det svenska samhället. Nacka är en riktig småföretagarkommun och varje dag startas det i snitt nästan tre nya företag, det är flest i hela landet. Ett av kommunens grundläggande uppdrag är att erbjuda snabb och rättssäker myndighetsutövning. Det är avgörande för företagsklimatet att kommunens generella attityd är företagspositiv och att kommunen ser företagen som en tillgång.

Centerpartiet jobbar målinriktat på alla nivåer i samhället för att skapa fler jobb. Framför allt handlar det om att göra det enklare och billigare att driva företag men också att det alltid ska vara mer lönsamt att arbeta än att gå på bidrag.

Nacka ska ha en offensiv jobbpolitik där vi som kommun gör vad vi kan för att alla nackabor ska ha ett jobb att gå till varje dag. Vi vill fortsätta med kommunens framgångsrika jobbpeng som dagligen hjälper människor ut i arbete. Det är mycket viktigt för att integrationen ska fungera.

Det första steget in på arbetsmarknaden är otroligt viktigt och kan vara avgörande för många år framåt. Med det första jobbet kommer viktig erfarenhet som skapar

förutsättningar för framtida arbeten. Därför ser vi väldigt positivt på att kommunen erbjuder kommunala sommarjobb och vi vill bygga ut den möjligheten så att betydligt fler får chansen till ett första arbete. Centerpartiet vill utveckla de "kommunala sommarjobben" till jobb året runt. Det innebär att jobbet ska finnas även under helger, kvällar och lov och på så sätt få in ungdomar i arbete i stället för utanförskap.

Nacka kommun ska vara en välkomnande och ansvarstagande kommun när det kommer till flyktingmottagande. Miljontals människor i världen är på flykt – både i vårt närområde och längre bort. Nacka ska erbjuda en fristad och de som får uppehållstillstånd och kommer hit ska få goda förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden. Vi behöver höja kvaliteten på SFI så att fler lär sig svenska. Centerpartiet vill att SFI-studier kombineras med praktik då erfarenheter visar att det underlättar språkinläringen. Kommunens arbetsmarknadsinsatser ska få tillräckliga resurser för att kunna hjälpa alla de som inte har ett jobb att gå till.

Centerpartiet vill:

- Att alla människor i arbetsför ålder ska ha ett jobb att gå till.
- Göra det enklare och billigare att starta och driva företag.
- Erbjuder Sveriges snabbaste och bästa tillståndsprocess.
- Sänka skatten på arbete.
- Att kommunen erbjuder fler unga ett sommarjobb
- Införa kommunala extrajobb året runt

12. Mobilitet i ett rörligt Nacka

När Nacka växer kommer det att bli många tillfälliga störningar i trafiksystemet. Vägar måste grävas upp och byggas om för att kunna lägga ned nya ledningar i marken. Det ställer till med en del problem men är samtidigt en viktig investering för framtiden. I samband med ombyggnationer och tillfälliga avstängningar måste det finnas goda alternativ. Tydlig skyltning om alternativa vägar är nödvändigt. Det är också viktigt att prioritera alla trafikslag vid störningar. Tyvärr finns det en tendens att bilen alltid prioriteras mest på bekostnad av cyklister och gångtrafikanter. Centerpartiet vill säkra att även cyklister och gångtrafikanter kan ta sig fram säkert när det byggs om. Cykel ska likställas med övriga trafikslag.

Människor rör på sig för lite i dagens samhälle. Bilnormen har dominerat under många årtionden vilket lett till att mycket av mobiliteten är anpassad för att människor ska åka bil. När Nacka utvecklas och Västra Sicklaön omvandlas till stad vill Centerpartiet att gång- och cykel prioriteras. Mobiliteten ska byggas på att människor av egen kraft kan transportera sig. Cykelbanorna ska vara ordentligt tilltagna och tillgängliga året om oavsett väderlek. De som väljer att gå ska kunna göra det på ett tryggt sätt utan att behöva oroa sig för cyklister eller bilar.

En av de viktigaste trafiksatsningarna i modern tid är utbyggnaden av tunnelbanan till Nacka som är tänkt att stå klar 2030. Den kommer att kraftigt öka kollektivtrafikkapaciteten i Nacka och avlasta vägnätet. Fram till att tunnelbanan är på plats måste kommunen och SL jobba tillsammans med smarta lösningar, bland

annat genom lokala busslinjer så att Nackabor kan lämna bilen hemma. Även när tunnelbanan är klar ser vi ett fortsatt behov av lokala busslinjer som gör att Nackabor kan lämna bilen hemma.

Centerpartiet vill att fler ska ha möjlighet att resa kollektivt. För att möjliggöra det är det viktigt att kommunen skapar förutsättningar för det, bland annat genom tillgängliga infartsparkeringar. Vi vill tillskapa fler infartsparkeringar i hela Nacka för både bilar och cyklar i nära anslutning till kollektivtrafiken. Infartsparkeringar kan med fördel täckas av solceller.

Centerpartiet har under många år jobbat hårt för att få till mer pendelbåtstrafik och nu börjar resultatet synas. Nacka är en av Sveriges mesta pendelbåtskommuner med flertalet linjer med tät trafik. Centerpartiet vill fortsätta utveckla pendelbåtstrafiken till fler platser i Nacka. Vi vill också anlägga fler säkra cykelparkeringar vid båthållplatserna. Det är också viktigt att det finns goda möjligheter att ta med cykeln ombord.

Trots omställningen till mer kollektivtrafik, cykel och gång behöver väginfrastrukturen byggas ut. Därför vill Centerpartiet bygga en östlig förbindelse som på allvar kan öka kapaciteten i vägsystemet. Vi vill att en östlig förbindelse även byggs för kapacitetsstark kollektivtrafik.

Trafikarbeten och andra störningar ska alltid kommuniceras på ett klart och tydligt sätt. Det är avgörande för att trafikapparaten ska fungera samtidigt som det underlättar för människor i deras vardagsplanering.

Centerpartiet vill:

- Göra det mer attraktivt att gå och cykla
- Bygga ut kollektivtrafiken i hela kommunen med lokala bussar
- Fortsätta satsa på pendelbåtstrafiken med bland annat tätare turer och fler linjer
- Bygga en östlig förbindelse.
- Prioritera cykel och gång vid ombyggnationer.
- Underlätta framkomligheten och parkeringsmöjligheterna för fossilfria mikrotransportfordon såsom exempelvis elsparkcyklar och elmopeder.
- Förbättra och förtydliga kommunikationen vid trafikarbeten och störningar.
- Öka tryggheten i trafiken oavsett trafikslag
- Bygga fler tillgängliga och kollektivtrafikenära infartsparkeringar för bilar och cyklar

13. Stabilitet och långsiktighet i kommunens ekonomi

Ordning och reda i ekonomin är en förutsättning för att kunna leverera välfärdstjänster av hög kvalitet till Nackaborna. Nacka har sedan många år en välskött ekonomi och de senaste åren har kommunen en AAA-rating vilket visar på styrkan och långsiktigheten i Nacka ekonomi. Skattesatsen i Nacka är en av de lägsta i Sverige och Centerpartiets inriktning är att aldrig ta ut mer än nödvändigt i skatt av Nackaborna. Vi tycker att det är viktigt att Nackas invånare får behålla så mycket som möjligt av de pengar de tjänar. Det är en viktig frihetsfråga. Om

ekonomin tillåter är vi öppna för att sänka skatten ytterligare, dock aldrig på bekostnad av kvalitet och service i välfärden.

Nacka har en ganska låg låneskuld men den kommer att växa de närmsta åren. Vi vill att låneskulden ska hållas så låg som möjligt och att investeringar ska göras i rimlig takt. En hög låneskuld innebär högre räntekostnader och det är pengar vi i stället vill ska gå till kommunens verksamheter.

Centerpartiet vill:

- Säkerställa en stabil och långsiktigt hållbar ekonomi i Nacka kommun.
- Inte ta ut mer skatt än nödvändigt.
- Balansera investeringar och göra dem i rätt tid.

14. Ett mer cirkulärt Nacka

En förutsättning för att ställa om till ett miljö- och klimatvänligt samhälle är att bättre ta vara på de resurser vi använder oss utav. Det handlar om att återbruka där det är möjligt och det som inte kan återbrukas ska i möjligaste mån återvinnas. Nackaborna är generellt duktiga på att både återbruka och återvinna. Centerpartiet ser dock potential att öka andelen återbrukat och återvunnet material. Därför ställer vi oss positiva till både platser och tjänster som ökar möjligheten att återbruka. Vi ser också fram emot att det blir fastighetsnära insamling av förpackningar, glas och metall genom flerfackskärl. Det kommer att underlätta i stor utsträckning för Nackaborna att göra rätt.

Nacka kommun ska uppmuntra Nackabor, föreningar och företag att reparera och renovera elektronik, cyklar, verktyg etc. så att saker kan nyttjas under en längre tid innan de behöver ersättas. Nacka kommun ska sträva efter att avsätta lokaler för föreningar och företag att erbjuda reparation där människor bor eller passerar dagligen, så att det blir lätt att göra rätt.

Nacka kommun ska i den egna processen eftersträva att återbruka så mycket som möjligt. Det kan handla om att återanvända möbler som fortfarande är i fint skick. Att ta vara på byggmaterial och liknande som kan användas igen.

Nacka kommun har idag tre kretsloppscentraler i Älta, Boo och Östervik. För Centerpartiet är det viktigt att de är tillgängliga, oavsett om du reser med kollektivtrafiken, kör bil eller går och cyklar. Öppettiderna ska vara anpassade så att människor får ihop livspusslet. Det finns också ett behov att fortsätta med och utöka tillgången till de mobila kretsloppscentralerna. De möjliggör för fler att göra rätt.

Centerpartiet vill:

- Öka andelen återvunnet material i kommunen
- Skapa fler möjligheter till återbruk i Nacka
- Säkerställa tillgängliga kretsloppscentraler i Nacka oavsett om du åker bil, går eller cyklar
- Utöka antalet mobila kretsloppscentraler.
- Införa flerfackskärl som gör det lättare att återvinna förpackningar och annat nära hemmet.

- Att kommunen minimerar användningen av engångsartiklar i sina verksamheter.

15. Trygg vård i hela Nacka

Att sjukvården fungerar är en av de grundläggande pelarna i samhället. I ett Nacka som växer ser Centerpartiet ett behov av att bygga ut sjukvården för att möta den växande befolkningen. Det handlar om fler vårdcentraler men också att rusta upp och utveckla Nacka sjukhus. Nacka sjukhus behöver på sikt bli ett akutsjukhus.

Vi värnar valfriheten i vården och driver på för att regionen ska ta efter Nackas modell med en tydlig jämförare där invånarna kan jämföra olika aktörer för att hitta den som passar varje individ bäst.

Centerpartiet vill att samverkan mellan skola och ungdomspsykiatri fördjupas och att det ska finnas sömlösa övergångar mellan elevhälsovården och sjukvården. Vi vill också att elevhälsovården som helhet stärks för att tidigare förebygga ohälsa.

Centerpartiet vill:

- Utveckla Nacka sjukhus till ett akutsjukhus
- Stärka och utveckla valfriheten i vården
- Se en mångfald av vårdcentraler i Nacka
- Att köerna till BUP arbetas bort.
- Stärka samverkan mellan elevhälsovården och ungdomspsykiatri.

16. Stärkt beredskap i en orolig omvärld

Nacka ska vara en trygg plats även i svåra tider. Samhället kan komma att utsättas för svåra prövningar till följd av den säkerhetspolitiska utvecklingen i Europa med ett aggressivt Ryssland, allt fler extra väderhändelser i klimatförändringarnas spår, ytterligare pandemier och omfattande cyberattacker. Centerpartiet i Nacka vill att kommunen tar ett större ansvar för att stärka civilt försvar och krisberedskap lokalt. Kommunens kärnverksamhet ska fungera även under påfrestningar och samhällsstörningar. Nackabor och företagare i Nacka ska känna sig trygga i händelse av kris – men också veta hur de kan bidra till att hjälpa andra. Kommunen, medborgare och föreningar har goda möjligheter att klara även stora påfrestningar genom att samarbeta, och vi tror att det finns många goda krafter i Nacka som ställer upp när det behövs.

Centerpartiet i Nacka vill:

- Öka kunskapen hos Nackabor, företagare och föreningar om kommunens beredskapsplaner och krisberedskapsåtgärder
- Kartlägga vilka resurser som företag och föreningar, men även privatpersoner, är beredda att ställa till förfogande i samband med kriser och naturkatastrofer
- Skapa och utveckla digitala och fysiska forum för samordning av hjälpinsatser inom kommunen i samband med kriser och naturkatastrofer